

z dnia 22 czerwca 2012 r.

w sprawie przyjęcia Programu Promocji Zdrowia Psychicznego dla Gminy Rymanów na lata 2012-2015.

Na podstawie art. 18 ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2001r. Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.), Rada Miejska w Rymanowie

uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwala się Program Promocji Zdrowia Psychicznego dla Gminy Rymanów na lata 2012-2015, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Rymanów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Rymanowie
Henryk Smolik

**PROGRAM
PROMOCJI ZDROWIA PSYCHICZNEGO
DLA GMINY RYMANÓW
NA LATA 2012-2015**

I. WPROWADZENIE

Podstawą prawną do działań związanych z ochroną zdrowia psychicznego są:

- 1) Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. z 2011r. Nr 231, poz. 1375 z późn. zm.),
- 2) Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2009r. Nr 175 poz. 1362 z późn. zm.),
- 3) Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2001r. Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.),
- 4) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2008r. Nr 164 poz. 1027 z późn. zm.)
- 5) Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2007r. Nr 70 poz. 473 z późn. zm.),
- 6) Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U z 2012 r. poz.124 z późn.zm.),
- 7) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz.U. z 2011 r. Nr 24 poz. 128).

Według definicji Organizacji Zdrowia (WHO) zdrowiem określa się „stan pełnego, dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego, a nie tylko brak choroby lub zniechęcenia”. W odniesieniu do cyt. definicji zdrowiem psychicznym jest nie tylko brak zaburzeń psychicznych, ale również taki stan, w którym osoba jest świadoma swojego potencjału, może radzić sobie z problemami, stresem, efektywnie pracować i funkcjonować w społeczeństwie. W związku z powyższym zdrowie psychiczne jest ważnym elementem zdrowia publicznego.

Ochrona zdrowia psychicznego w aspekcie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego polega w szczególności na:

- 1) Promocji zdrowia psychicznego,
- 2) Zapobiegania zaburzeniom psychicznym
- 3) Zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wsparcia i pomocy umożliwiającej prawidłowe funkcjonowanie w środowisku zamieszkania,
- 4) Kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości oraz przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.

Gminny Program Promocji Zdrowia Psychicznego na lata 2012-2015 oparty jest na zasadzie integracji działań na rzecz poprawy i utrzymania zdrowia społeczności lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem promocji zdrowia psychicznego. Ochrona zdrowia może być realizowana przez różne podmioty i w różnych miejscach, począwszy od zakładów opieki zdrowotnej, poprzez szkoły, zakłady pracy, organizacje pozarządowe i społeczność lokalną. Działania na rzecz ochrony zdrowia psychicznego mają więc tym większe szanse powodzenia im więcej jednostek, grup społecznych w nim uczestniczy. Przyjmuje się, że współpraca w każdej dziedzinie wymaga inicjatyw, zrozumienia i wzajemnego zainteresowania. Dlatego też w działaniach na rzecz zdrowia psychicznego liczy się każdy mieszkaniec indywidualnie oraz grupowo,

rodziny, pracownicy zakładów pracy i cała społeczność lokalna. Stan zdrowia psychicznego społeczeństwa zależy w dużej mierze od tego, jaki prowadzą styl życia oraz co robią, aby swoje zdrowie zachować i chronić.

Na podstawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego ustalono, że zdrowie człowieka zależy od wielu wzajemnie powiązanych czynników, wśród których wyróżnia się:

styl życia – ok. 50 % udziału,

środowisko fizyczne (naturalne oraz tworzone przez człowieka) i społeczne życia, pracy, nauki – ok. 20 %,

czynniki genetyczne (dziedziczne predyspozycje wrodzone, cechy systemu immunologicznego) – ok. 20 %,

działalność służby zdrowia – ok. 10 %.

Do ważnych przesłanek zachowania zdrowia należą także warunki społeczno-ekonomiczne. Ochrona zdrowia psychicznego rozpatrywana jest więc jako strategia zdrowego stylu życia, której niejako twórcą jest każdy człowiek, za którą jesteśmy odpowiedzialni my sami, a nie tylko system opieki zdrowotnej. Wizja ta uświadamia nam konieczność zmiany sposobu myślenia o tym, kto jest odpowiedzialny za zdrowie jednostki i społeczeństwa oraz wzięcia odpowiedzialności za własne zdrowie, poprzez modyfikację zachowań i stylu życia.

II. DIAGNOZA

Opieka zdrowotna nad osobami z zaburzeniami psychicznymi w Gminie Rymanów jest realizowana w ramach podstawowej opieki medycznej w formie doraźnej, ambulatoryjnej, finansowanej ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rymanowie w ramach realizowanych zadań, które określa ustawa o pomocy społecznej udziela pomocy w postaci świadczeń pieniężnych i niepieniężnych (usługi opiekuńcze) oraz pomocy instytucjonalnej (kierowanie do DPS). Mieszkańcy Gminy Rymanów mają możliwość skorzystania z poradnictwa specjalistycznego realizowanego w ramach działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób z rodzin dysfunkcyjnych. Mają też ułatwiony dostęp do placówek działających w ramach Stowarzyszenia na Rzecz Osób Upośledzeniem Umysłowym. Są to: Środowiskowy Dom Samopomocy, Warsztat Terapii Zajęciowej, Ośrodek Rehabilitacyjno Edukacyjno Wychowawczy oraz Zakład Aktywności Zawodowej. Placówki te mają swoją siedzibę na terenie Gminy Rymanów. Do zadań własnych Gminy należy również opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, których celem jest integracja osób rodzin szczególnego ryzyka, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi. Ponadto Gmina Rymanów realizuje Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Program Przeciwdziałania Narkomanii oraz Program przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Zgodnie z zapisem art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego osobą z zaburzeniami psychicznymi to osoby:

- 1) chore psychicznie (wykazujące zaburzenia psychotyczne),
- 2) upośledzone umysłowo,
- 3) wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoby te wymagają świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Z danych statystycznych przedstawionych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego wynika, że w ciągu 18 lat tj. od 1990 do 2007 roku wskaźnik rejestrowanego rozpowszechniania zaburzeń psychicznych wzrósł o 119% w opiece ambulatoryjnej i o 50% w opiece stacjonarnej.

Według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rymanowie w oparciu o kryteria definicji zaburzeń psychicznych sformułowanej w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało:

- 1) w 2009r. – 42 osoby z zaburzeniami psychicznymi,
- 2) w 2010r. – 46 osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 3) w 2011r. – 51 osób z zaburzeniami psychicznymi.

Resort zdrowia podkreśla, że od początku lat 90 – tych następuje sukcesywny wzrost zachorowalności na zaburzenia psychiczne. Powodują to zmiany społeczno – ekonomiczne, których wynikiem jest pojawienie się nowych zagrożeń dla zdrowia psychicznego w postaci ubóstwa, bezrobocia oraz braku poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego, socjalnego i zdrowotnego. Ponadto od wielu lat obserwowany jest deficyt kadr i środków w psychiatrycznej opiece zdrowotnej. Istnieje konieczność zmiany nastawienia do zaburzeń psychicznych zarówno chorych jak i ich otoczenia.

Również z danych Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego wynika, że w ostatnich latach znacząco wzrosła liczba Polaków cierpiących na zaburzenia psychiczne. Ekspertki podkreślają, że obecny system opieki psychiatrycznej wymaga istotnych przekształceń. Bardzo często do poradni i szpitali trafiają osoby z zaburzeniami poalkoholowymi oraz depresją.

III. PRIORYTETY DZIAŁANIA GMINY W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO

1. Zapobieganie zaburzeniom psychicznym i promocja zdrowia psychicznego.
2. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form pomocy niezbędnych do życia w środowisku.
3. Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego.
4. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.
5. Prowadzenie kampanii informacyjnych o zagrożeniach dla zdrowia psychicznego oraz dostępnych formach pomocy w tym działań edukacyjnych.
6. Współpraca Gminy Rymanów z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi.

IV. ZESTAWIENIE CELÓW OGÓLNYCH I SZCZEGÓŁOWYCH DLA PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO W GMINIE RYMANÓW

Gminny program Promocji Zdrowia Psychicznego dla Gminy Rymanów przyjęty na lata 2012 – 2015 określa kierunki działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego.

Cele główne w zakresie promocji zdrowia psychicznego:

1. Promocja zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym.
2. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Cele szczegółowe w zakresie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym:

1. Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.

2. Zapobieganie zaburzeniom psychicznym.
3. Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.

Cele szczegółowe w zakresie zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej:

1. Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej.
2. Upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.
3. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy.

V. KIERUNKI DZIAŁAŃ

Lp	Działania	Realizatorzy lub współrealizatorzy	Termin realizacji
1	Przekazanie Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012-2015 realizatorom i współrealizatorom programu wraz z zaproszeniem do współpracy.	Urząd Gminy	2012
2	Prowadzenie kampanii informacyjnej o zagrożeniach dla zdrowia psychicznego skierowanych do dzieci i młodzieży. Prowadzenie wczesnej diagnostyki i interwencji w zaburzeniach rozwoju u dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym. Kierowanie na badania dzieci i młodzieży, u których występują zaburzenia zachowania.	Placówki oświatowe Placówki służby zdrowia GOPS	2012 - 2015
3	Organizowanie spotkań osób wytypowanych przez dyrektorów szkół (pedagodzy, nauczyciele, higienistki, zainteresowani) z osobami dysponującymi doświadczeniem w realizacji celów „zdrowej szkoły”.	Placówki oświatowe	2012 - 2015
4	Rozpowszechnianie informacji nt. ważnych dni dla ochrony zdrowia oraz przypominanie ich podczas różnych przedsięwzięć na rzecz zdrowia „Dzień bez papierosa”, „Dzień bez samochodu”, „Biegaj razem z nami” itp.	Urząd Gminy Biblioteka Publiczna Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Placówki oświatowe Gminny Ośrodek Kultury	2012 - 2015
5	Prowadzenie edukacji prozdrowotnej społeczeństwa w zakresie przeciwdziałania nałogowi palenia tytoniu i innym uzależnieniom. Profilaktyka zdrowia kobiet.	Urząd Gminy Placówki służby zdrowia GOPS Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2012 - 2015
6	Prowadzenie w szkołach programów edukacyjnych, dostarczających wiedzy o przyczynach i skutkach nadużywania środków odurzających. Wprowadzenie specjalnych spotkań dla rodziców, poświęconych specyficznym problemom wieku dorastania. Stworzenie szerokiego poradnictwa dla rodzin z problemem uzależnienia.	Placówki oświatowe Komisariat Policji GOPS Punkt Konsultacyjny	2012 - 2015
7	Organizacja specjalistycznych usług opiekuńczych, kierowanie do DPS, kierowanie na komisję ds. orzekania o niepełnosprawności lub niezdolności do pracy. Rozwój wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej.	GOPS Urząd Gminy	2012 - 2015

	<p>Tworzenie grup wsparcia dla osób starszych i samotnych.</p> <p>Organizacja czasu wolnego.</p>		
8	<p>Propagowanie zdrowej żywności w sklepiku szkolnym i w szkolnej stołówce. Promowanie zasad prawidłowego żywienia oraz postępowania mającego na celu zmniejszenia otyłości. Systematyczne organizowanie gimnastyki śródlekcyjnej.</p> <p>Wykorzystywanie bazy sportowo-rekreacyjnej poza godzinami zajęć szkolnych.</p> <p>Zintensyfikowanie działań nauczycieli i uczniów w celu eliminacji urazów podczas przerw międzylekcyjnych.</p> <p>Przeprowadzenie systematycznych przeglądów szkół pod kątem zapewniania bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży.</p>	<p>Placówki oświatowe</p> <p>Placówki służby zdrowia</p> <p>Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe</p>	<p>2012</p> <p>–</p> <p>2015</p>
9	<p>Dotowanie realizacji programów rozwijających kulturę fizyczną mieszkańców Gminy Rymanów.</p> <p>Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych.</p> <p>Udział rodzin w aktywnych formach wypoczynku.</p> <p>Udostępnianie obiektów sportowych po zajęciach lekcyjnych.</p> <p>Reaktywowanie bądź organizowanie kół zainteresowań na terenie Gminy Rymanów.</p> <p>Powiększenie oferty przez placówki kultury, sportu i rekreacji o elementy propagowania zdrowego trybu życia.</p>	<p>Urząd Gminy</p> <p>Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe</p> <p>Placówki Oświatowe</p> <p>Zakłady pracy</p> <p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>Gminny Ośrodek Kultury</p>	<p>2012</p> <p>–</p> <p>2015</p>
10	<p>Wspieranie realizacji programów promujących ruch i aktywny styl życia, jako element zdrowia psychicznego.</p> <p>Podejmowanie działań prewencyjnych w sytuacjach przewlekłego stresu.</p> <p>Organizacja różnych form edukacji dot. radzenia sobie ze stresem wśród mieszkańców gminy.</p>	<p>Urząd Gminy</p> <p>Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe</p> <p>GOPS</p> <p>Gminny Ośrodek Kultury</p>	<p>2012</p> <p>–</p> <p>2015</p>
11	<p>Konkurs na plakat profilaktyczny.</p> <p>Warsztaty na temat zapobiegania przemocy w szkole</p>	<p>Placówki oświatowe,</p> <p>GOPS</p>	<p>2012</p> <p>–</p>

	dla uczniów. Wsparcie rodziców w procesie wychowania dzieci, u których stwierdzono zaburzenia psychiczne. Programy profilaktyczne dla uczniów na różnych poziomach edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy i agresji w środowisku szkolnym.	Zespół Interdyscyplinarny Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna	2015
12	Wsparcie dla ofiar przemocy w rodzinie poprzez: - interwencje i działania interdyscyplinarne instytucji i służb w celu zatrzymania przemocy, - zorganizowanie grupy wsparcia dla kobiet – ofiar przemocy, oraz dla dzieci i młodzieży dotkniętej przemocą lub będącej świadkami przemocy. Terapia grupowa ofiar przemocy. Tworzenie warunków do powstania grupy samopomocowej osób dotkniętych przemocą.	GOPS Zespół Interdyscyplinarny Komisariat Policji Straż Miejska	2012 – 2015
13	Kierowanie osób z zaburzeniami psychicznymi do PUP w celu kontaktu z pośrednikiem pracy i uzyskania informacji nt możliwości szkolenia, przekwalifikowania osoby niepełnosprawnej, uzyskania środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej.	GOPS Urząd Gminy	2012 – 2015
14	Współpraca ze służbami opieki psychiatrycznej.	Poradnia Zdrowia Psychicznego Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Placówki służby zdrowia	2012 – 2015
15	Powołanie lokalnego zespołu koordynującego realizację Gminnego Programu Promocji Zdrowia Psychicznego.	Urząd Gminy (Burmistrz)	do grudn ia 2012
16	Przygotowanie przewodnika / ulotki informującego o dostępnych formach opieki zdrowotnej i pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	Urząd Gminy GOPS	do grudn ia 2013

VI. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM, MONITOROWANIE

I FINANSOWANIE

Realizatorzy programu:

- Urząd Gminy w Rymanowie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rymanowie,
- Samodzielny Publiczny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Rymanowie,
- Placówki oświatowe z terenu Gminy Rymanów,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rymanowie.

Współrealizatorzy programu:

- Gminny Ośrodek Kultury w Rymanowie,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Rymanowie,
- Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Komisariat Policji w Rymanowie,
- Straż Miejska w Rymanowie,
- Poradnia Zdrowia Psychicznego w Krośnie,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Miejscu Piastowym,
- Zespół Kuratorów Sądowych w Krośnie,
- Sąd Rejonowy w Krośnie, III Wydział Rodzinny i Nieletnich,
- Punkt Konsultacyjny dla osób z rodzin dysfunkcyjnych w tym z problemem alkoholowym w Rymanowie,
- Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Krośnie,
- Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.

Monitoring i Ewaluacja:

Realizatorzy zaangażowani w realizację poszczególnych działań monitorują potrzeby oraz zmiany ilościowo – jakościowe, które będą stanowiły podstawę do dokonywania zmian w poszczególnych działaniach programu.

Źródło finansowania:

- środki własne Gminy Rymanów,
- środki własne realizatorów zadań,
- środki pozabudżetowe.

VII. PODSUMOWANIE

Przedstawiając niniejszy program należy stwierdzić, że niektóre elementy są już realizowane. Szereg propozycji wybiega jednak w przyszłość, a ich realizacja musi być rozłożona w czasie. Program nie ma charakteru jednorazowego, jest to koncepcja długoterminowych, zintegrowanych i systematycznych działań. Ważnym czynnikiem wpływającym na nasze zdrowie psychiczne oraz poczucie szczęścia i spełnienia w życiu jest rozwijanie własnych zainteresowań, praca, zabawa, nauka przez zabawę, aktywność fizyczna.

Zdrowie psychiczne jest nieodłącznym składnikiem zdrowia. Szybkie zmiany społeczne i ekonomiczne istotnie wpływają na stan zdrowia ludności. Mnogość stresujących sytuacji wpływa na brak bezpieczeństwa, jest przyczyną wzrostu zaburzeń lękowych i depresji. Profilaktyka i edukacja społeczeństwa od najmłodszych lat oraz wspieranie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży jest długotrwałą inwestycją w zdrowe społeczeństwo. Im wyższa świadomość społeczna dotycząca chorób psychicznych, tym większa możliwość wczesnego wykrycia zaburzeń oraz większa możliwość stworzenia odpowiednich warunków do życia osobom, których ten problem bezpośrednio dotyczy.

Tworzenie warunków lokalnych, które umożliwią osobom z zaburzeniami psychicznymi uczestnictwo w życiu społecznym jest podstawą wszelkich działań kierowanych do tej grupy ludzi. Działania podejmowane w gminie zwłaszcza w sferach usuwania barier społecznych i psychicznych przyczyniają się do prowadzenia samodzielnego życia przez osoby z zaburzeniami psychicznymi i zwiększają integrację ze środowiskiem lokalnym. W odczuciu społecznym często chorzy psychicznie są traktowani gorzej niż inni, przede wszystkim jeśli chodzi o prawo do pracy i zatrudniania oraz poszanowania godności osobistej. Obserwacje dowodzą, że dyskryminacja utrudnia powrót do zdrowia i odzyskania pozycji społecznej. Brak wiedzy na temat chorób psychicznych skutkuje brakiem tolerancji, strachem, dyskryminacją osoby chorej i jej izolacją społeczną.

Program Promocji Zdrowia Psychicznego dla Gminy Rymanów to szansa na rozwój form wsparcia psychicznego i możliwość zwrócenia uwagi na problemy osób chorych psychicznie mieszkających na terenie Gminy Rymanów.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Rymanowie

Henryk Smolik